

Глумац и певач Милан Васић изјавио је да је уочи наступа на овогодишњу храмовној слави манастира Светих Архангела код Призрена био позван на информативни разговор са припадницима Косовске полиције, који су га, како тврди, упозорили које песме не сме да изводи.

Навео је да му је речено да не пева песме у којима се спомиње „Метохија“, због чега је из програма избацио део репертоара како би концерт протекао без инцидената. Политиколог Огњен Гогич оценио је да је полиција, уместо да штити вернике, преузела улогу надзора над њиховим окупљањем и изражавањем.

Гостујући у Јутарњем програму РТС-а, Васић, који је пореклом са Косова и чија породица и даље живи у Поморављу, први пут је детаљније говорио о догађајима који су претходили његовом наступу на слави манастира Светих Архангела у недељу.

Каже да се претходних пет година бави хуманитарним и културним активностима на Косову и да се до сада није сусрео са сличном ситуацијом.

Највећу забринутост, истакао је, није осећао због себе, већ због породице која је први пут са њим дошла у Призрен.

„Нисам се плашио толико због себе, него што ми први пут долази цела породица – мајка, сестре, сестрићи, супруга и син који је тог дана напунио годину дана“, рекао је Васић.

„Шта ћу да певам, шта смем, а шта не смем“

По доласку у манастирски комплекс, испричао је, уследио је преглед возила, након чега је позван на информативни разговор.

„Позвали су ме на информативни разговор са командиром и још пет-шест полицајаца. Питали су ме шта радим, шта ћу да певам, шта смем, а шта не смем“, рекао је Васић.

Како наводи, уручен му је и папир са правилима понашања.

„Рекли су ми да било коју песму у којој се спомиње Метохија не смем да певам“, казао је.

Додао је да је полицијским службеницима објаснио да његов програм није политички, већ да је посвећен очувању традиције и вере.

„Ја се не бавим тиме. Бавим се очувањем традиције и вере“, навео је.

Избацио део репертоара

Васић каже да је, након разговора, одлучио да измени репертоар како би манифестација протекла мирно.

„Није циљ мој да тог дана показујем колико сам ја велики Србин. Ја сам православац и Србин самим тим што сам ту“, рекао је.

Додао је да је у једном тренутку питао полицијског командира да ли уопште сме да наступи.

„Питао сам: ‘Извините, је л’ ја смем да певам уопште данас?’ Речено ми је да је процедура таква да, уколико поменем оно на шта су ме упозорили, онда они поступају“, испричао је Васић.

Како би избегао било какав инцидент, каже да је из програма избацио поједине песме.

„Видео сам снајперисте преко пута бине“

Један од најупечатљивијих тренутака, према његовим речима, био је непосредно пре почетка концерта.

„Видео сам снајперисте преко пута мене. Док певам, они су преко пута бине“, рекао је Васић.

Ипак, оценио је да је најважније то што је скуп протекао без инцидената.

„Мислим да смо успели и победили из разлога што није било ниједног инцидента“, рекао је.

Навео је и да је на прослави било око три хиљаде људи, међу којима и велики број посетилаца из Србије, Републике Српске, Црне Горе, Хрватске, Словеније и Северне Македоније.

Гогих: Полиција „изврнула логику“

Политиколог Огњен Гогих оценио је да су појачане контроле на Газиместану присутне већ годинама, али да до сада није било уобичајено да се исти режим примењује и током великих храмовних слава.

Подсетио је да су и Газиместан и манастир Светих Архангела део специјално заштићених зона, у којима би основна улога полиције требало да буде заштита верника и културно-верског наслеђа.

„Уместо да штите вернике који тамо долазе, они надзиру вернике, претресају их и испитују шта се пева“, рекао је Гогих.

Према његовој оцени, таквим поступањем ограничавају се верске слободе и слобода изражавања које су гарантоване међународним инструментима, али и косовским законодавством.

Говорећи шире о односу према Србима на Косову, Гогих је оценио да постоји озбиљна сумња у непристрасност и професионалност Косовске полиције, наводећи да се

полицијска и правосудна овлашћења, према његовом мишљењу, користе као средство притиска.

Васић: Косово нису само трагедије

На крају разговора Васић је поручио да Косово не треба представљати искључиво кроз инциденте и политичке тензије.

„Није Косово само трагедија. Није Косово само нешто лоше. Баш због народа који живи на Косову и Метохији морамо да причамо и о позитивнијим стварима“, рекао је.

Овогодишњу храмовну славу манастира Светих Архангела обележиле су појачане мере безбедности. На улазу у манастирски комплекс припадници Косовске полиције контролисали су вернике, њихове торбе и део возила, док су поједини званичници из Србије и провладини медији тврдили да су контроле биле неуобичајено строге.

Директор Канцеларије за Косово и Метохију Петар Петковић тврдио је да су припадници Косовске полиције детаљно претресали вернике, укључујући жене са децом, као и да је појединим медијским екипама било отежано извештавање. Лист Политика објавио је текст под насловом да је полиција „упала у порту манастира“, док је градоначелник Брчко дистрикта Синиша Милић саопштио да је на административним прелазима Мердаре и Јариње био задржан више од шест часова пре него што му је омогућен улазак на Косово.

Косовска полиција се тим поводом није оглашавала.

Истовремено, у саопштењу Епархије рашко-призренске објављеном након литургије није било навода о поступању полиције, већ је акценат стављен на богослужење, беседу митрополита Теодосија и културно-уметнички програм поводом храмовне славе.

Дан касније, у ауторском тексту објављеном на порталу Радио Митровица Север, новинарка Маја Фићовић описала је да су верници током читавог дана пролазили кроз вишеструке контроле на улазу у манастирски комплекс, као и да организованој групи ходочасника из Северне Митровице након завршетка програма није било дозвољено да обиђе православне светиње у самом Призрену, већ је, како наводи, полиција аутобус спровела директно до ауто-пута.

Епархија рашко-призренска огласила се и дан касније поводом нових мера које се односе на организоване посете светињама, након што су, како је саопштила, поклоничке групе од Косовске полиције добиле летке о примени Закона о туризму од 1. августа. Упозорила је да се верска поклоничка путовања не могу изједначити са комерцијалним туризмом и нагласила да су манастири Српске православне цркве „живе светиње“, којима поклоници приступају ради молитве и богослужења, а не као туристи. Позвала је да се евентуална примена туристичких прописа спроводи уз пуно поштовање слободе вероисповести и права поклоника на несметан приступ светињама, подсећајући да су та права гарантована косовским законодавством и међународним споразумима.

(Данас)